

בכללותו ולא כל טיפה לעצמה.

אולם אם מורכב הכתם מטיפין טיפין שצורתם מעוגלת, אין מצטרפין הטיפות זו לזו, וכיון שבכל טיפה אין כגריס, טהורה⁽⁸³⁾.

ודנה הגמרא: מני, התנא ששנה ברייתא זו?

אי רבי אליעזר ברבי צדוק — למה לי צירוף, כדי לטמא כתם ארוך?

האמר: מושך אפילו כשגודלו הוא כל שהוא — טמא! ואפשר לטומאה מחמת כל טיפה מאורכת, גם בלא לצרף את הטיפות לכתם אחד.

אלא לאו — רבנן, הם ששנו את הברייתא שמע מינה: פליגי רבנן עליו, ומטהרים אפילו מושך אם אין בו שיעור, ולכן רק

מפני שמצרפים את כל הטיפות המשוכות לכתם גדול טמאה.

ודוחה הגמרא: לא. לעולם — רבי אליעזר ברבי צדוק היא.

וכי אמר רבי אליעזר ברבי צדוק שמושך טמא בכל שהוא — בכתם שנמצא בעד בדיקה⁽⁸⁴⁾.

אבל בכתם שנמצא על גופה או חלוקה — לא אמר.

תא שמע: דאמר רב יהודה אמר שמואל: הלכה כרבי אליעזר ברבי צדוק.

ומכך שצריך להכריע כמי החלכה — מכלל דפליגי חכמים עליו.

ומסיקה הגמרא: שמע מינה.

הדרן עלך הרואה כתם

שנמעכו כמה מאכולות בסמוך זו לזו ומהם נוצר הכתם, ורבי ירמיה הסתפק בכתם שנמצא על בשרה שאין מצויות מאכולות בבשר.

84. בתוספתא [ז, ד] מבואר שטעם הדבר שהחמירו בכתם מושך דווקא בעד הבדיקה, הוא מפני שפעולת הבדיקה ממרחת את הדם ודרך הדם שיוצא מהגוף על ידי בדיקה שתהא צורתו משוכה, ולכן רק בעד הבדיקה שמלמדת הצורה המשוכה על כך שהגיע הדם מגופה, טמאה. אבל כתם שנמצא על גופה או חלוקה, גם אם נטף מהמקור, לא היה לו להמשך, אלא להיות עגול כמראה הטיפה הנוטפת. וראה בגמרא לעיל יד א דינים נוספים שהחמירו בכתם שנמצא בעד הבדיקה.

ולא כתם [נח ב]. ולדבריו, נצרכים שני טעמים לגזירת חז"ל: א. חששו שמא הרגישה, ולכן אין את ההיתר הראשון. וטעם זה כתב רש"י בדף נח א. אולם עדיין יכלו לטהר כתם שישנו ספק שמא אינו מגופה, ששייך להתירו גם אם האמת היא שהרגישה, ורק מפני שחששו שיגרם זלזול באיסור נדה לא סמכו גם על היתר זה, וטעם זה כתב רש"י בסוגיותנו.

83. בגמרא לעיל [נח א] מצינו שנסתפק רבי ירמיה 'טיפין טיפין מהו'. והקשו התוס' [שם, ד"ה כשירה] מדוע לא פשט להיתר מהברייתא שבסוגיותנו שאמרה 'טיפין טיפין אין מצטרפין'. ותירצו, שהברייתא התירה רק כתם שנמצא בחלוקה, שבחלוק מצויות מאכולת ותולים